

Seid Masnica, prof.
Televizija BiH / BHRT

UDK 316.774+004.738.5:005.44

Televizija i internet u svijetu globalizacije

Sažetak

Danas je očito Internet u jednom segmentu u potpunosti preuzeo ulogu koju je prije imala televizija. Internet je osvojio svijet. Svijet je na Internetu. Internet ili Mreža prethodnik je sistema superbrze informacijske ceste globalnih razmjera. Uz ostala područja savremenoga života, na Internetu je i moderno novinarstvo nacionalnih i globalnih razmjera dobilo svoj prostor i ulogu. Za novinarstvo je to vrlo važno, gotovo revolucionarno.

Veliki broj podataka, riječi i slika kojima svako može upravljati na Internetu, obara se na moderno društvo, okrećući naglavačke uloge, nadležnosti i moći. Ta promjena na dramatičan, ujedno i uzbudljiv, način zahvaća i današnjeg novinara. Zanimljiva je činjenica da bi novinarstvo u doba Interneta moglo bi biti bolje nego dosad, ali i obratno. Internet je čudesna komunikacijska tvorevina 20. stoljeća. Korisnik iste Mreže, naprimjer - bio student ili novinar, može u *NASI* ostavljati poruke za astronaute, pretraživati biblioteke kakve nikada neće moći posjetiti, čitati domaće i međunarodne vijesti iz novina koje se ne prodaju u njihovim gradovima, promijeniti osjećaj o veličini svijeta. Integracija i ispreplitanje televizije i Interneta logičan je slijed njihovog razvoja, jer dok god se sistematski nadopunjuju i kompenziraju svoje nedostatke, nema straha za njihov napredak. Ipak, svaki je poseban na svoj način i njihova autonomnost ne može iščeznuti, isto kao što nije iščeznula čar čitanja novina na prvoj jutarnjoj kahvi, isto kao što nije iščeznula čar

slušanja radija dok se kuha ručak. Tako neće iščeznuti čar „zavaljivanja“ u fotelju na kišni dan i uživanja pred „malim ekranom“. Internet će dobiti svoje čari koje, isto tako, možda neki novi medij neće moći istisnuti i zamijeniti, jer pojavom svakog novog medija, oni "stari" ne gube na vrijednosti. Dapače, dobijaju!

Ključne riječi: autorsko pravo, diskriminacija, etika, identitet, internet, informacija, interes, javnost, komunikacija, manipulacija, televizija

Uvod

Već dugo vremena mediji nisu samo posrednici koji prenose neki sadržaj, već su, zapravo, oformili vlastitu socijalnu sredinu i postali dio našeg vlastitog prirodno-umjetnog okruženja. Savremenog čovjeka stavlja u centar jedne nove okoline, jedne nove stvarnosti u kojoj se integrira. Mediji su prijatelji, neprijatelji, voljeni, omraženi... ali činjenica je da upravo oni objedinjuju sve čovjekove potrebe za zabavom, relaksacijom, pružaju informacije bez kojih je danas nezamislivo živjeti, te imaju i obrazovnu funkciju. Mediji su postali naše ogledalo i obavezan dio svakodnevnog života. U eri masovnih medija (novih medija), dobro poznavanje mogućnosti što ih pruža neki medij smatra se često bitnim ključem uspjeha u mnogim poslovima. Većina onoga što se događa u svijetu politike, privrede, umjetnosti, čak i religije, povezano je s raspoloživim medijima i zavisí o njima. Bitka koju vode za izazivanje pažnje je velika, pažnja se mora pridobiti, i to ne samo jednom, već se mora stalno održavati i dokazivati. U cilju razumijevanja današnjeg svijeta u kojem se nalazimo, nemoguće je ne biti uključen u medije i ne koristiti ih za razne svrhe: oni su, istovremeno, objekti i subjekti. Upravo njihovim posredstvom, upoznajemo mnogo proizvoda i usluga o kojima inače nemamo spoznaje iz vlastitog korištenja. Pružaju informacije o inovacijama i nedostacima za koje nemamo osobnih saznanja kao potrošači. Masovna komunikacija i masovni mediji dio su ličnog i poslovnog života. Moć nekih medija je teško mjerljiva, ali neupitno je da je velika i snažna. Upravo nam oni reflektiraju život oko nas koji

čovjeka pogađa direktno ili indirektno. Danas je pristup medijima i onome što nam pružaju lakši no ikad. Njihov razvoj odvija se uporedo s razvojem tehnologije, a njihova moć se odražava u čovjekovoj promjeni svakodnevnih navika koje su oni prouzrokovali. Tako se javlja jedna ovisnost o informacijama koje nam pružaju i bez kojih ne bismo mogli naprijed, kako u društvenom, tako i u ekonomskom smislu. Ni televizija ni Internet nisu samo sprave kojima se možemo diviti kao jednom od vrhunaca ljudskih izuma; oni su dio nas, dio naše svakodnevice. Čovjek se toliko prilagodio novonastalim medijima da se stvorila neraskidiva spona međuzavisnosti. Sve je počelo sa štampom, zasada završava na Internetu. No, pojavom svakog novog medija, oni prethodni ne gube na značaju. Svaki je poseban zbog načina na koji funkcionira i svaki obiluje svojim posebnostima. No, nije pogrešno reći da novi mediji, konkretnije, televizija i sve više Internet, imaju svojevrsan monopol po pitanju upotrebe. Drugim riječima, možda se može naći čovjek koji nema naviku čitati novine ili slušati radio, ali teško da će se u istom omjeru naći ljudi koji se ne služe televizijom ili Internetom, koji još uvijek tek uzima maha. Ne imati danas televizijski prijemnik, shvaća se više znakom ekscentričnosti nego materijalne oskudice. Njihove prednosti su jasne – tehnologija je omogućila spajanje zvuka, slike i teksta, čime čovjek zaista u punom smislu lakše doživljava stvarnost koju ona prenosi. Bez pretjeranog napora, brzina upijanja informacija nikad nije bila veća. Riječ je o pseudo-stvarnosti koju čovjek mora pomiriti sa svojom percepcijom. Uostalom, mnoge savremene rasprave o televiziji, temelje se na kritikama vezanim uz odstupanje od stvarnosti i sputavanje čovjeka u okvire lažne stvarnosti koju je kreirala. Internet još nije postao platforma za takve rasprave, jer nema takvu manipulativnu moć kao televizija. Svaki čovjek je svjestan virtualnog svijeta koje nam nudi.

Internet i televizija mijenjaju svijet

Na glinenoj pločici pronađenoj u starome Sumeru koja datira od prije pet hiljada godina piše: „Što nije zapisano, kao da se nije dogodilo“. Otkako je nastala, isto se kaže i za televiziju - što na njoj nije prikazano, kao da se nije ni dogodilo. Prvi prijenos slike na daljinu zasigurno je predstavljao novu eru tehnologije. Danas, ono što gledamo na televiziji nije više samo puki prijenos slike koji oduševljeno posmatramo kao napredak ljudskih naučnih i tehnoloških postignuća. Ista ta slika nam je dodir sa svijetom, jer se na tom malom ekranu konstruira stvarnost koja nas okružuje, koja nas upućuje u sva zbivanja i koja nas povezuje sa svijetom koji nam je dosad bio nedodirljiv. Ne bi bilo pogrešno reći da su televizija i Internet zasigurno najveći kompenzatori čovjekove fizičke nemogućnosti da se spoji sa svim aktuelnim svjetskim zbivanjima. Činjenica je da pojava svakog novog medija izaziva nove nade i strahove u društvu. Televizija je tako bila i ostala područje kontraverzi; ponekad je hvaljena kao “prozor u svijet”, a ponekad je „zlo“, koje sistematski laže o svemu što se zaista događa u stvarnom svijetu. To nas vraća na njenu moć. Činjenica je da joj je čovjek izložen gdje ona može imati manipulativnu sposobnost nad njegovim razmišljanjem i djelovanjem čime narušava jednim dijelom njegovo objektivno i realno prosuđivanje. No, isto tako mu predstavlja raspoloživo sredstvo putem kojeg dobiva uvid u neke životne sektore i zbivanja kojima sam nije u mogućnosti svjedočiti. Bezbroj studija je napisano o direktnim i indirektnim posljedicama izloženosti televizijskom programu. Nedvojbeno, prednost televizije je u vizualnoj prezentaciji (slika, riječ, muzika, atmosfera...). S druge strane, Internet objedinjuje sve. Predstavlja široku paletu i štampane arhive, omogućava pristup radijskim stanicama i televizijama širom svijeta, te uz to još ostavlja široki prostor čovjeku kojem je uzvratna informacija dostupnija i gdje ima priliku izražavati svoju kreativnost i eksponirati svoje misli pred milionskim auditorijem. Omogućuje dostupnost svim medijima, te nudi i svoju autonomnost kao novi medij koji je čovjeku na usluzi. Internet je medij koji je uveo temeljne promjene na području

komunikacija, zabave i trgovine. Firme ga koriste za komunikaciju s dobavljačima, saradnicima i klijentima. One preko Interneta prodaju, naručuju, primaju narudžbe i takmiče se za proizvode. Ljudi svakodnevno koriste Internet za razmjenjivanje poruka elektronske pošte s članovima porodice, prijateljima, bankama, za transakcije dionica, rezervacije putovanja, kupovanje i istraživanje. Isto tako, provode vrijeme igrajući igre i koristeći druge zabavne usluge koje se nude preko Interneta.

Ključne osobine koje medije na Internetu odvajaju i čine drugačijim od svih drugih medija su: decentralizirana struktura, interaktivnost, nepregledna količina informacija, orijentiranost na korisnika. S televizijom je, ipak, drukčije. Ona ima centraliziranu strukturu, preglednu količinu informacija, isto tako je orijentirana na korisnika i u funkciji je interaktivnosti, samo u manjem intenzitetu nego Internet. Glavne nedostatke televizije kompenzira Internet, a glavne nedostatke Interneta, televizija. Rezultat svega toga – pristup informacijama nikad nije bio jeftiniji i brži. Vremenske i prostorne barijere su iščezle. Svjetske mreže danas su normalna pojava, samo ako to znamo i želimo prihvatiti.

Razvoj interneta i televizije

Televizija je izum koji je, nedvojbeno, obilježio naše stoljeće, zahvaljujući njenoj čudesnoj sposobnosti da u trenutku preskače vremenske i zemljopisne daljine.

Sama riječ "televizija", izvedena je je od grčke osnovice *tele* (daleko) i latinske *vision* (vidjeti). Polazeći od tog prijevoda, čak se u hrvatskom standardnom jeziku za televiziju pokušala primijeniti riječ "dalekovidnica", ali ona, zasad, nije ušla u širu upotrebu.

Razvoj televizije počinje s prvim pokušajima da se prenese slika na daljinu i za to je zaslužno više izuma. Prvi tehnički izum kojim je i praktično pokazano da je moguće sliku pretvoriti u električni signal i prenijeti je na drugo mjesto patentirao je još 1884. mladi njemački naučnik Paul Nipkow. Riječ je o tzv. Nipkowljevom skenirajućem disku koji je predstavljao prvi polumehanički televizor. Isto tako,

jednu od prvih mogućnosti da se slika prenese pomoću brzojavnih žica otkrio je Giovanni Casselli, 1862. godine. Praktične zasluge za ostvarivanje sistema za prenošenje slike na daljinu pripadaju Škotu Johnu Logieju Bairdu. Upravo on je 1923. ugledao prvu televizijsku sliku na *televisoru* koji je sam konstruirao od stare kutije za čaj. Ona je poslužila kao kućište za elektromotor koji je okretao ploču. Sama ploča bila je izrezana od stare kutije za šešir, a kao osovina služila je pleteća igla. Projekcijska žarulja bila je smještena u limenoj kutiji za slatkiše, a sve skupa je bilo povezano pečatnim voskom, ljepljivom i žicama. S tako primitivnom napravom, Baird je postigao uzbudljive rezultate. Na ekranu je ugledao ruku svojeg pomoćnika i, iako se vidjela samo kao silueta, bez ikakve gradacije svjetla i sjene, bilo je dovoljno da zna da je na pravom putu. Za daljnje pokuse, koristio je lutku Stukej Bill, čiji je jasan lik ugledao na ekranu 1. oktobra 1925. Ta ista lutka je danas kao simbol istraživanja i televizijskog otkrića izložena u londonskom Muzeju nauka. Prvu televizijsku kompaniju na svijetu osnovao je u junu 1926, pod nazivom *Television Limited*, a iste je godine predstavio "noćovizor", napravu koja je, upotrebljavajući infracrvene zrake, mogla snimati u zamračenom prostoru, a 1928. je uspješno izveo pokus prijenosa slike iz Londona u New York, te je predstavio i televiziju u boji koju je dobio tako da je na Nipkowljev disk postavio zeleni, crveni i plavi filter. Prvi televizijski program Baird je emitirao iz studija „2LO“, 30. septembra, 1929. Uporedno s tim Bairdovim istraživanjem, u SAD-u je Vladimir Zworykin konstruirao Iconoscope, 1927. (Riječ je o prvoj pravoj elektronskoj kameri), a 1930. Amerikanac Philo Farnsworth patentira sistem elektronske televizije. I tako je sve krenulo. S vremenom, razvija se sistem televizije u boji, a 1960-ih lansiran je prvi komunikacijski satelit Telstar, koji je prenosio televizijsku sliku, te satelit Early Bird, koji je omogućio prvi direktni prijenos tv-programa preko Atlantika. Digitalna televizija logičan je nastavak razvoja televizije. U oktobru, 1972. godine, Robert E. Kahn organizirao je veliku demonstraciju *ARPANETA* na „International Computer Communication Conference“ (ICCC). Bila je to prva javna

demonstracija nove tehnologije. Te iste godine, iako u eksperimentalnoj fazi, predstavljena je i elektronska pošta. Godine 1973. *ARPANET* se širi u međunarodnim okvirima, povezujući „University College“, u Londonu i „Royal Radar Establishment“, u Norveškoj. Te je godine pokrenut i istraživački program koji je trebao istražiti tehnike i tehnologije za međusobno povezivanje različitih mreža. Projekt je nazvan Internetting project, a sistem mreža koji je bio produkt istraživanja, nazvan je "Internet".

Od 1974. do 1981. godine, *ARPANET* se proširio iz vojno-istraživačkih krugova i tako se šira javnost upozna s činjenicom da se umreženi kompjuteri mogu koristiti i u svakodnevnom životu u komercijalne svrhe. Britanska kraljica Elizabetha, 1976. godine, šalje svoju prvu kraljevsku e-mail poruku. Valja spomenuti i Tom Truscotta i Jim Ellisa, studente s Duke Universitya i Steve Bellovina, s univerziteta u Sjevernoj Karolini, koji su 1979. godine uspostavili prve *USENET-newsgrupe*. Korisnici iz čitavog svijeta priključili su se diskusijskim grupama u razgovorima o mreži, politici, religiji i hiljadama drugih tema. Time je Internet dobio jednu novu dimenziju, jer se uvidjela njegova vrlo bitna funkcija omogućavanja komunikacije među ljudima iz raznih dijelova svijeta.

World Wide Web¹⁴ (WWW) je način povezivanja dokumenata, poput polaznih Web-stranica na udaljenim kompjuterima. Bez obzira na vrstu kompjutera koje koriste, ljudi se s Internet-pretraživačima mogu povezati putem Weba. Korisnik pokazuje i odabire svoj put od kompjutera do kompjutera na Internetu. On je sredstvo za "navigaciju" po izvorima informacija na mreži. Ovo je "multimedijalni" pristup informacijama na Internetu, jer omogućava njihovo prikazivanje u grafičkom, zvučnom, tekstualnom i video obliku.

---

¹⁴ Izvor: The Essential Guide to telecommunications, The second Edition by Annabel Z. Dodd, 2000.

WWW tehnologiju koriste i komercijalne organizacije za kreiranje ekstraneta i intraneta. Ekstranet koristi web-tehnologiju za poslovnu komunikaciju s partnerima i klijentima, a intranet se koristi za internu komunikaciju u kompaniji. Internet-pretraživač pojavio se 1993. godine. Internet postaje jedno od osnovnih sredstava komunikacije, a počinju se javljati i pitanja privatnosti i sigurnosti u digitalnom svijetu.

Prednosti i nedostaci televizije i interneta

Ono što je nedvojbeno značajno i što je zajedničko i Internetu i televiziji jest to da se oboje temelje na slobodi primanja i širenja informacija. Raspon takve slobode danas je glavni indikator demokratičnosti neke zemlje. Sistem njihovog funkcioniranja je različit, a koje su prednosti i nedostaci tih razlika možemo sagledavati sa više različitih aspekta. Televizija ima svoju uređivačku koncepciju koja se reflektira u programskim shemama koje nudi. Njen rad je zapravo dosta predvidljiv i znamo šta možemo očekivati. Njom se upravlja iz jednog središta koji okuplja cjelokupan kadar radnika koji sudjeluju u stvaranju njenog programa. Upravo njen program nudi sistematsku organiziranost njene ponude – od informativnog do zabavnog dijela. Jasno je da domet njenog djelovanja nije ograničen na pružanje informacija, zabave i relaksacije, već je riječ o nečem većem i važnijem, s obzirom da je njena upotreba veća nego ikad i putem nje se dopire gotovo do svakog čovjeka u svijetu. U demokratskim zemljama tako ima funkciju očuvanja demokracije i kontrole onih koji su na vlasti. No nije oduvijek bilo tako. Naime, često je bila sredstvo onih na vlasti, a zbog raspona moći koje ima, i danas je meta kojom moćnici na vlasti žele ovladati, jer ovladati televizijom, znači ovladati svijetom. Televizija je medij koji je najviše izložen različitim pritiscima, pogotovo kad govorimo o televizijama koje su u državnom vlasništvu. Uostalom, u ne tako davnoj historiji služila je kao glavno propagandno sredstvo, koje je manipuliralo ljudskom svijesti i prilagođavalo je posebnim političkim i osobnim interesima.

Sagledavajući realno, teško da se bilo koja moć može uporediti s onom koja ovladava ljudskom svijesti. To je vrhunac bilo kakve vrste moći, a televizija je njeno glavno sredstvo koje zadovoljava svim uvjetima da se postigne. Za razliku od tradicionalnih medija za prijenos podataka kao što su radio i televizija, Internet je decentralizirana mreža, što znači da nema središnjeg mjesta iz kojeg je upravljana. Podaci putuju mrežom podijeljeni u pakete. Svaki od tih paketa sadrži podatke o tome odakle je krenuo i gdje mu je odredište. Internet, jednako kao televizija, ima demokratični element po tome što omogućava pristup svim sadržajima bez cenzure i omogućuje apsolutnu slobodu izražavanja. Međutim, televiziji po pitanju kontrolne funkcije očuvanja demokracije dajemo jednu liniju subjektiviteta koji je značajan za razvoj društva i upravo se kroz tu liniju oslikava veličina uloge koju ima po tom pitanju. Pruža veću vjerodostojnost, zbog čega i tu njenu funkciju ozbiljnije shvaćamo, što joj nedvojbeno daje prednost pred Internetom, uprkos njenim tehnološkim nedostacima u odnosu na Internet. Prednost Interneta je u tome što je danas dovoljno imati kompjuter da bismo imali i Internet i televiziju i radio. On ih objedinjuje i omogućava pristup svemu, ali kad govorimo o funkcioniranju televizije i Interneta kao medija, razlika je itekako očita. Ono što čini neraskidivu poveznicu i Interneta i televizije po pitanju upotrebe je to što danas oba medija većinom čine dio naše svakodnevice. Internet možda po pitanju upotrebe još nije zaživio koliko televizija, s obzirom da je njegova pojava došla poslije, pa mnogi još nisu u mogućnosti osigurati sebi kompjuter, ali je njegova neophodnost svaki dan sve više očita i njegova upotreba je svakim danom sve veća. Njihova dostupnost raste. Teško da će se danas naći domaćinstvo koje nema tv-prijemnik, a u zadnje vrijeme i kompjuter. No, razlog njihove upotrebe je ipak često različit i koliko god su ova dva medija slična i imaju istu svrhu, toliko su različita i pružaju nam razne mogućnosti korištenja. Internet nam predstavlja jednu historijsku i sadržajnu arhivu, komunikacijsku osovину među ljudima širom svijeta koji razmjenjuju razne podatke i informacije putem *World Wide Weba*, a televizija nam nudi hroniku najvažnijih

zbivanja i događanja. Internetom se služimo u privatne i poslovne svrhe, televizija nam pak služi zadovoljavajući našu glad za osnovnim novostima koje često utječu na našu svakodnevicu. Televizija nam utječe na misaoni proces, aktivira naš unutarnji nagon za djelovanjem i raspravama. Internet nam služi za razonodu, zabavu i skupljanje bitnih informacija koje najčešće nemaju aktualnu vrijednost. No, to ne znači da televizija nema zabavlačku funkciju, dapače, ona je sve izraženija u posljednje vrijeme. Oba medija nas povezuju sa svijetom i onome što se u njemu događa, te nas ujedno obrazuju i zabavljaju. Internetom se zapravo više služimo ciljano. Kad želimo pronaći konkretne informacije o nečemu što se dogodilo, o nečemu što nas interesira, ili pak o poslovanju neke kompanije i slično, koristimo se Internetom, gdje možemo pronaći sve to što nas konkretno zanima. Televizija nam ne pruža takve informacije o svemu, jer je ograničena, kako vremenom, tako i količinom i prijenosom određenih informacija, te sadržajem koji nudi.

No, televizija je ta koja, nesumnjivo, prednjači u informativnom dijelu, jer nam omogućuje nešto što Internetu još nije u potpunosti uvriježeno: to su istinite i sažete informacije o najvažnijim događajima u svijetu koji mogu imati utjecaj na našu svakodnevicu. Razlozi njene vjerodostojnosti leže u kadru novinara koji stoje iza tih informacija svojim istraživanjima i provjeravanjem njihove istinitosti, a okosnice na kojima ona počiva su profesionalni standardi i etika na kojima je utemeljena novinarska djelatnost. Isto tako je okarakterizirana jednom velikom prednošću da ćemo na najbitnije informacije naići upravo tako da uključimo televiziju, jer Internet zbog velikog broja sadržaja teško može takve informacije filtrirati tako da svim korisnicima upravo one prve zapnu za oko. One se na Internetu često postavljaju naknadno i on nam u tom slučaju može poslužiti da detaljnije saznamo nešto o njima. Dakle, televizija je jača po pitanju informativne funkcije, jer na brz i jednostavan način dobijemo gotovo razrađene informacije o najbitnijim zbivanjima. Nudi nam organizirani preglednik onog najbitnijeg

Televizija i internet "prepreka koja nas odvaja od realnosti "

Kad uzmemo u obzir dostupnost Interneta i jeftin način na koji odašiljemno i primamo određene informacije, te golem virtualni prostor koji nudi i koji nije pod nikakvom direktnom kontrolom, tada ne čudi ni opsanost koja mu prijete. Prvenstveno se misli na zloupotrebu takve moći odašiljanja informacija od strane korisnika, jer Internet po tome nije imun na laži, uvrede, govor mržnje, *nije sklon nikakvoj cenzuri*, a etika je mjerilo kojim se korisnik teško može podrediti, s obzirom da nema nikakvih ograničenja. Uz to, Internet nudi zaštitu subjekta korisnika koji nije vidljiv drugima, samo je jedan od milion pijuna u golemom virtualnom svemiru. Televizija je bar po tom pitanju zaštićena i ima svoja etička ograničenja kao i ona koja se nalaze u zakonskim okvirima po kojima mora poštovati načela objektivnosti, nečije osobnosti, ne smije podlegnuti uvredama, klevetama i sl. Mnogi će se možda složiti da je Internet po tom pitanju u prednosti, s obzirom da je *sloboda izražavanja gotovo apsolutna*, no – ne smije se izostaviti činjenica da je upravo on omogućio npr. razvoj pedofilije. Opet, s druge strane, Internet je oružje koje može služiti za takvu zloupotrebu, jednako tako i za njeno suzbijanje. Dakle, to možemo staviti u okvir prednosti kao i u okvir nedostatka. Mnogi korisnici Interneta imaju više od jednog identiteta.

World Wide Web je izuzetno efikasan medij za širenje mržnje budući da je jeftin, lagan za korištenje i dostupan ogromnom broju ljudi koji su geografski udaljeni. Izrazito demokratski karakter Weba, na kojem svako može objaviti šta hoće, kad hoće i kako hoće, ovdje pokazuje svoje naličje, jer je istovremeno omogućio marginalnim ekstremističkim grupama s porukama mržnje da svoju platformu učine izuzetno vidljivom i svima dostupnom. Međutim, za novinare koji se interesiraju za ovakve grupe, Web je često jedini izvor, budući da se one inače drže dobro skrivene od javnosti. Naročito je važno to što su uz ovakve grupe na Webu na raspolaganju i brojne grupe koje se bore protiv njih, pa se mogu naći obje strane priče na jednom mjestu. Dakle, svaki nedostatak i opasnost koju nudi Internet

ima pokriće s prednosti koju ista stvar nudi. Kad govorimo o prednostima i nedostacima televizije možda je to najbolje sagledati sa dva suprotstavljena aspekta koja se vežu uz taj medij i koja dan-danas potiču razne rasprave o televiziji. S jedne strane se predstavlja kao "*prozor u svijet*", s druge strane kao "*prepreka koja nas odvaja od realnosti*". Ona zaista jest "*prozor u svijet*", jer preko nje dobivamo informacije o svim važnim zbivanjima. Nezaobilazna je činjenica da spajanjem zvuka, slike i teksta obogaćuje percepciju i doživljaj stvarnosti koju prezentira. Ujedno, omogućuje pristup svim oblicima znanja najširoj publici laika, jednako kao i Internet, ali i svojom programskom strukturom i prezentacijom pridonosi boljem razumijevanju među različitim kulturama i narodima.

Zaključak

Koji od dva medija - Internet ili televizija, ima značajniji utjecaj? Ne može se sa sigurnosti navesti jedan. Oba su značajna na svoj način. S razvojem novih medijskih tehnologija, a time i povezano širenje medijske ponude, ponovo se postavlja vječno pitanje: koliko to utječe na tradicionalne medije? Tako i Internet potiče rasprave o budućnosti '*starih*' medija. Istraživanja pokazuju da je televizija dominantniji medij u odnosu na Internet, a druga da upravo Internet ima važniju ulogu. To samo pokazuje koliko su to još novi mediji, posebno Internet i da prava istraživanja tek prethode. Pojedini medij ispunjava neku funkciju bolje nego drugi, s tim da se često u tome preklapaju. Novi mediji utječu na već prihvaćene medije i dijelom ih mijenjaju, čime će se u budućnosti među njima morati stvoriti nova ravnoteža. Korištenje starih medija ne može ostati nedodirnuto od korištenja novih. Novi mediji stimuliraju razvoj postojećih. Potencijalni recipijent mora osvijestiti svoje potrebe i mogućnosti pojedinog medija. Upotreba Interneta je još u vidljivom porastu. S obzirom da Internet i televizija ipak zadovoljavaju različite potrebe, ne treba očekivati da će Internet snažnije potisnuti televiziju kao medij. Osim toga, sve više se govori, a i u praksi provodi, integracija svih medija, pa tako i televizije u

Internet. Televizija ipak, prije svega, služi opuštanju i zabavi, a Internet to još ne čini u tolikoj mjeri. Internet ispunjava racionalno-kognitivne funkcije za korisnika, a televizija i kognitivne i emocionalne. U posljednje vrijeme je i u službi nekih osobnih zanimanja, kao što je pisanje internet-dnevnika, poznatijih kao blogovi. Naravno, teško je odijeliti informaciju, komunikaciju i zabavu u mediju kakav je Internet, jer se one isprepliću. To je možda jedan od faktora fascinacije tim medijem. Internet je multifunkcionalan, uspijeva mu preskočiti strukturalne granice klasičnih medija.

Televizija i Internet razlikuju se međusobno, ali kad ih upoređujemo s drugim medijima, što je u ovom radu i kazano, oni su bliže jedan drugom nego što su to ostali mediji. Koliko je televizija uočila značenje Interneta, najbolje pokazuje činjenica što gotovo svaka televizijska stanica ima svoje web-stranice kojima želi skrenuti pažnju korisnika na mreži, ali ujedno i gledalaca na pojedine emisije i tako povećati gledanost. Rezultati nedvojbeno pokazuju da je televizija medij odmora i eventualno pobuđivanja emocija, a internet medij informacija.

Literatura

- Alaburić, Vesna, Havkić, Emil i Marijan, Ranko; *Zakon o javnom priopćavanju: komentar i praksa* (Zagreb: VIV - inženjering, 2000)
- Chomsky, Noam; *Mediji, propaganda i sistem (Što čitaš?, Zagreb, 2002)*
- Dodd, Z. Annabe, *The Essential Guide to telecommunications*, 2000.
- Jantol, Tomo, *Politička javnost*
- Letica, Zvonko, *Televizijsko novinarstvo* (Disput, Zagreb, 2003)
- Matković, Damir, *Televizija igračka našeg stoljeća* (AGM, Zagreb, 1995)
- *Priručnik za radionicu Internet - novinarstva* (Izdavač: Udruga P.O.I.N.T)